

Dostupni izvori podataka

Skupljati podatke ili koristiti postojeće?

- Relativno veliki broj istraživanja
- Kolaborativni istraživački projekti
- Testirani instrumenti
- Periodičnost i pravilnost
- Krossektorski i vremenski pristup u komparaciji

Kolaborativna istraživanja u političkim naukama

- Crnogorska izborna studija (Montenegrin Electoral Study MNES) – <https://mnes.defacto.me>
- Comparative Study of Electoral Systems CSES - <https://cses.org/>
- European Social Survey ESS - <https://www.europeansocialsurvey.org/>
- European Value Study EVS - <https://europeanvaluesstudy.eu/> i <https://www.atlasofeuropeanvalues.eu/>

Crnogorska izborna studija

- Crnogorska nacionalna izborna studija (Montenegrin National Election Study) je prvo sistematično i longitudinalno istraživanje izbornog ponašanja u Crnoj Gori
- Istraživanje je longitudinalno, što znači da se podaci prikupljaju nakon parlamentarnih izbora,
- Pored standardnog upitnika koji se ponavlja u identičnom obliku u svakom ciklusu, projektni tim u svakom talasu dodaje određena za konkretni društveni i politički kontekst relevantna pitanja.
- Osnovne teme nacionalnog dijela upitnika su:
 - Povjerenje u institucije,
 - Najbitnije teme izbora,
 - Osnovne ideološke orijentacije,
 - Kontaktiranje birača,
 - Nekonvencionalna politička participacija,
 - Integritet izbornog procesa,
 - Načini informisanja,
 - Partijska identifikacija,
 - Porodično glasanje,
 - Rod i politika.

Crnogorska izborna studija

- MNES je dio šireg programa koji koordinira istraživanja i izborne studije širom svijeta – Uporedne studije izbornih sistema (Comparative Study of Electoral Systems – www.cses.org).
- Kao dio CSES-a, MNES uključuje modul pitanja koji je koordinirana na nivou cijelog programa, a koju pripremaju i dogovaraju svi nacionalni timovi na zajedničkom sastanku.
- Talasi do sad:
 - 2012. godine samo CSES modul pitanja - 1000 ispitanika
 - 2016. godine i pored, CSES modula, uključuje i nacionalno relevantna pitanja - 1200 ispitanika.
 - 2023. godina CSES + MNES
- Upitnici poslati na mail, podaci kontaktirati studiju office@defacto.me

Comparative study of electoral systems

- <https://cses.org/>
- <https://cses.org/data-download/download-data-documentation/election-studies/>
 - Modul 1: uticaj izbornih institucija na glasanje, rascjepi i demokratski procesi
 - Modul 2: predstavljanje i odgovornost
 - Modul 3: kvalitet izborne ponude
 - Modul 4: distributivna politika i socijalna zaštita
 - Modul 5: percepcija političkih elita

European Social Survey ESS

- <https://www.europeansocialsurvey.org/>
- https://www.europeansocialsurvey.org/about/participating_countries.html
- Od 2001. godine
- Osnovni i rotirajući moduli
- Crna Gora članica od modula 9

European Values Study

- <https://europeanvaluesstudy.eu/>
- Od 1981. godine (4 talasa)
- Osnovne teme:
 - Život
 - Porodica
 - Posao
 - Religija
 - Politika
 - Društvo
- Crna Gora članica u posljednja 2 talasa (2008. i 2017. godina)

Atlas evropskih vrijednosti

- <https://www.atlasofeuropeanvalues.eu/>

Zadatak

- Definiši istraživačko pitanje u kome je zavisna varijabla nešto od sljedećeg:
 - Da li i za koga birači glasaju
- Postavi hipoteze
- Definiši kroz koja pitanja iz MNES upitnika će se testirati hipoteza.

Primjer

Pitanje: Koji faktori su povezani sa članstvom u partijama?

H1: Politički zainteresovani su u prosjeku češće članovi političkih partija.

H2: Muškarci su češće članovi političkih partija.

H3: Oni koji glasaju za partije u vlasti su češće članovi političkih partija.

Primjer

Zavisna varijabla: pitanje M15 – članstvo u partijama (rekodirano jeste ili nije)

Nezavisne varijable:

- pitanje Q1 – rekodirano u 2 varijable – zainteresovani ili nisu zainteresovani (H1)
- Pitanje D02 – Pol
- Pitanje M6 – glasanje za partije rekodirano u dvije kategorije – partije vlasti i partije opozicije.